незалежна, суверенна держава; з іншого, – федеративний зв'язок із Росією зберігався, яка аж ніяк не являла собою федерацію.

Історія прийняття III Універсалу, як слушно відзначив історик І. Лисяк-Рудницький, показала наявність в українській політиці двох альтернативних концепцій національної державності – «федералістичної» та «самостійницької» [5, с. 11]. Не можна не погодитися із іншим судженням відомого історика, що проголошення Української Народної Республіки у складі федеративної Росії стало «вершиною попередньої політики Ради, здійсненням щирих намірів її провідників». Однак історичний процес має свою логіку, яка виходить поза плани й бажання політичних діячів. Восени 1917 року політичне становище змінилося настільки кардинально, що III Універсал «був анахронізмом уже в момент проголошення». Швидкоплинність політичних подій стрімко «розмивала підвалини федералістичної концепції» [5, с. 12].

З проголошенням у грудні 1917 року радянської влади у Харкові і початком наступу військ Раднаркому на Київ більшість українського політикуму схиляється до необхідності самостійного державотворення.

9 січня 1917 року УЦР прийняла IV Універсал. Розпочався самостійницький етап державного будівництва. Українська Народна Республіка проголошувалась самостійною, незалежною, вільною, суверенною державою [3, с. 218]. Цей надзвичайно важливий документ було прийнято у складних умовах військової агресії Росії, внутрішньопартійних протиріч і чвар у самій Центральній Раді. Помилки УЦР призвели до втрати авторитету і підтримки простого українського люду. Це врешті-решт стало причиною політичної поразки Центральної Ради. Спроба врятувати ситуацію прийняттям 29 квітня довгоочікуваної Конституції УНР ні до чого не призвела. Було запізно, час втрачено.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що III Універсал мав велике значення в історії національного державотворення, оскільки в умовах революційних потрясінь та протистояння із Росією проголосив Українську Народну Республіку. Однак «малоросійство» у свідомості у більшості національних політиків не дозволило у восени 1917 року вдатися до більш радикальних кроків і відкинути ідею федерації із Росією та стати на шлях самостійного державного будівництва.

Список бібліографічних посилань

1. Логвиненко И. А. Политическая деятельность Украинской Центральной Рады. Глобино : Полиграфсервис, 2000. 96 с.

2. 1917 год на Киевщине. Хроника событий / под. ред. В. Манилова. Киев : Госиздат Украины, 1928. 578 с.

3. Історія держави і права України : практикум / М. Ю. Бурдін, О. А. Гавриленко, І. Д. Коцан, І. А. Логвиненко та ін. ; за ред М. Ю. Бурдіна. Харків : ФОП Бровін О. В., 2017. 444 с.

4. Христюк П. Замітки і матеріали до історії української революції. Т. 2. Прага, 1921. 200 с.

5. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе : у 2 т. Т. 2. Київ : Основи, 1994. 573 с.

Одержано 09.11.2017

УДК 159.9

Олена Миколаївна ЛОПАЄВА,
викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Останнім часом виникає багато питань щодо психологічної та педагогічної підготовки кадрів для Національної поліції, адже існує достатня кількість випадків коли працівники правоохоронних органів в екстремальних умовах дуже нестійкі до стресових ситуацій. Тому актуальністю даної теми є обговорення невирішених психологічних проблем які виникають на шляху у працівників Національної поліції.

Відповідно до п. 51 Положення про Національну поліцію в підрозділах поліції належить організувати систему психологічного забезпечення поліцейських, діяльність якої має охоплювати такі напрямки: а) психологічний добір на службу, результати якого зберігаються в особовій справі поліцейського протягом служби; б) психологічне супроводження проходження

© Лопаєва О. М., 2017

служби; в) професійно-психологічна підготовка; г) психологічна підтримка оперативно-службових заходів; ґ) сприяння здоровому способу життя поліцейського за межами служби [1].

Причинами надзвичайних ситуацій у поліцейському середовищі є:

– недостатня психологічна підготовка працівників деяких служб поліції, дефіцит у них навичок спілкування з громадянами різних категорій;– некомплект кадрів основних поліцейських служб (карний розшук, слідство, дільничні) й у зв'язку з цим велика перевантаженість;

– негативні емоційні переживання, накопичення негативізму, розчарування серед працівників щодо непропорційності грошового забезпечення «старих» і «нових» поліцейських;

– руйнування системи наставництва і відсутність передачі професійного досвіду новому поповненню;

– прихід до Національної поліції значної кількості «випадкових людей» на хвилі ентузіазму, які не пройшли належного відбору та навчання;

– стресовий вплив на психологічний статус поліцейських виконання службово-бойових завдань у зоні АТО. Прояви психотравм, як правило, відстрочені в часі, тобто у працівника виникає «зрив» у поведінці не одразу після повернення, а під час уже «звичайної» служби. У Харківській області ця проблема набуває особливої гостроти у зв'язку з тим, що частина області безпосередньо включена до зони антитерористичної операції.

З урахуванням змін, які відбулися в державі, згідно з потребами психологічного забезпечення діяльності органів Національної поліції напрямами використання практичних психологів можуть бути:

– розробка заходів поліпшення іміджу поліції;

– психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України;

– участь у приймальних та атестаційних комісіях, розробка принципів і методів їх роботи, створення асесмент-центрів, здійснення заходів добору працівників на посади;

– оптимізація психологічного клімату в колективах, попередження деструктивних явищ, прогнозування працездатності працівників;

– екстрена психологічна допомога та психологічна реабілітація працівників;

– забезпечення оперативної поліцейської діяльності психологічними знаннями і тактиками;

– участь у судово-психологічних експертизах;

– створення психологічних портретів розшукуваних злочинців;

– участь у розшукових діях (розробка тактик допиту, очної ставки, огляду місця події тощо) [2].

Психолого-педагогічна підготовка кадрів для Національної поліції здійснюється через психологічне забезпечення їх професійної діяльності. Психологічне забезпечення спрямоване на розкриття та розвиток здібностей офіцера, зростання його професіоналізму, працездатності, збереження здоров'я й життя працівників Національної поліції при виконанні ними службово-оперативних завдань [3].

Отже, із всього вищезазначеного можна дійти висновку, що на даний час у зв'язку з тими обставинами які відбуваються останні 3 роки на сході нашої країни значної гостроти набуває відношення громадян до сучасної влади, а разом з нею і до Національної поліції. Тому досить таки важким стала доля для працівників правоохоронних органів, що і впливає на їх психічний стан. А задля кращого майбутнього нашої країни, задля безпеки в нашій державі кожен із людей повинен відноситись до нашої правоохоронної системи з повагою, а особи які здійснюють відбір кадрів для НП повинні враховувати психологічні особливості кожного, задля припинення таких стресових ситуацій в яких можуть опинитися працівники Національної поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Положення про Національну поліцію : затв. наказом МВС України від 28.10.2015 № 877 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п (дата звернення: 02.11.2017).

2. Сокуренко В. В. Сучасний стан психологічної роботи в Національній поліції // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. наук.-практ. конф. (Харків, 7 квіт. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 11–13. URL: http://www.univd.edu.ua/general/publishing/konf/07_04_2017/pdf/1.pdf (дата звернення: 02.11.2017).

3. Барко В. І. Використання активних форм навчання при підготовці персоналу органів внутрішніх справ. Проблеми пенітенціарної теорії і практики. 2003. № 8. С. 447–453.

Одержано 03.11.2017